

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด : กรณีบ้านพัก
ของทางราชการได้รับความเสียหายจากเหตุเพลิงไหม้

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๔๑๕.๒/๑๓๕๙๗ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขอหารือกรณีเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เวลาประมาณ ๒๑.๒๕ น. ได้เกิดเหตุเพลิงไหม้บ้านพักครู แบบ ๒๐๓/๒๕๒๔ โรงเรียนหินกองวิทยาคม เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งบ้านพักหลังดังกล่าวเป็นบ้านพักของนางสาวอัญชลี พลมนตรี และนางสาวอรพิน คำวิสัย ขณะเกิดเหตุบุคคลทั้งสองไม่ได้อาศัยอยู่ในบ้านพัก โรงเรียนหินกองวิทยาคมได้รายงานการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นว่าไม่สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจึงขอหารือว่า เมื่อการเข้าพักในบ้านพักของนางสาวอัญชลีฯ และนางสาวอรพินฯ มิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๔๗ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นในเรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๔๗ ว่าการที่เจ้าหน้าที่เข้าพักในบ้านพักของทางราชการมิใช่การปฏิบัติหน้าที่ให้แก่หน่วยงานของรัฐ การพิจารณาความรับผิดจึงต้องเป็นไปตามระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการพักอาศัยในบ้านพักของทางราชการ ถ้าไม่มีระเบียบหรือข้อบังคับดังกล่าวก็ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เพื่อความถูกต้องครบถ้วนของการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ จึงขอหารือว่า หากเกิดกรณีความเสียหายจากการเข้าพักอาศัยในบ้านพักของทางราชการ หน่วยงานของรัฐที่ได้รับความเสียหายต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมบัญชีกลาง โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง^๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิด

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๔๒ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑ข้อ ๘ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้

ของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใด และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดทางละเมิด ดังนั้น ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายที่เกิดแก่หน่วยงานของรัฐนั้นเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ก็จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แต่กรณีที่ข้อเท็จจริงปรากฏ ชัดเจนว่าความเสียหายที่เกิดแก่หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่แม้เป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่แต่เจ้าหน้าที่ได้ยอมรับผิด และยินยอมชำระค่าสินไหมทดแทนแล้ว กรณีดังกล่าวย่อมไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

สำหรับข้อหาหรือนี้หากเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่า กรณีบ้านพักของทางราชการได้รับความเสียหายจากเหตุเพลิงไหม้นั้น มีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ที่พักอาศัยในบ้านพักครูดังที่ระบุไว้ในหนังสือหรือของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/๔๒ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๙ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ

อนึ่ง ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ในเรื่องเสร็จที่ ๕๕๑/๒๕๕๓^๓ ที่วินิจฉัยว่า การที่เจ้าหน้าที่เข้าพักในบ้านพักของทางราชการ ไม่ใช่การปฏิบัติหน้าที่ให้แก่ หน่วยงานของรัฐ นั้น เป็นประเด็นที่พิจารณาเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าเป็นการกระทำ ในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาว่าความเสียหายนั้นมีเหตุอันควรเชื่อว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่เสียก่อนโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ขั้นตอนต่อมาคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจึงพิจารณาว่าการกระทำ ของเจ้าหน้าที่นั้นเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ดังนั้น จึงไม่อาจนำความเห็นดังกล่าว มาเป็นเหตุผลในการไม่แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๐

^๒โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๓บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง หารือแนวทางการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ : กรณีเจ้าหน้าที่ที่พักอยู่ในบ้านพักของทางราชการกระทำละเมิด ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๖๒๗ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี